

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ - ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Από το φυσικό περιβάλλον στο ιστορικό τοπίο

**ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΙΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ - ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ**

ΑΘΗΝΑ 1997

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ - ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
Από το φυσικό περιβάλλον στο ιστορικό τοπίο

Πιλοτική Εφαρμογή στις Κυκλάδες
Επιλεκτική Βιβλιογραφία

Ομάδα εργασίας
Α.Γ. Μενδώνη, Δ. Δημητρόπουλος, Ι. Εξαρχουλέα,
Χ. Τζαβαλή, Φ. Μυρζίου, Γ.Α. Ζάχος

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1997

Ομάδα εργασίας:

Λίνα Γ. Μενδώνη, Δρ Αρχαιολογίας, Κέντρο Ελληνικής και Ρωμαϊκής
Αρχαιότητας, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Δημήτρης Δημητρόπουλος, Δρ Ιστορίας, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών,
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Ιουλία Εξαρχουλέα, Περιβαλλοντολόγος, συνεργάτις Τμήματος Περιβάλλοντος
Πανεπιστημίου Αιγαίου

Χρυσάνθη Τζαβαλή, Αρχαιολόγος, επιστημονική συνεργάτις

Φωτεινή Μυρζίου, Αρχαιολόγος, επιστημονική συνεργάτις

Γιώργος Ζάχος, Αρχαιολόγος, επιστημονικός συνεργάτης

Copyright: 1997, Κέντρο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας, Εθνικό Ίδρυμα
Ερευνών

ISBN: 960-7094-68-9

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το πρόγραμμα *Ιστορία του Τοπίου και Τοπικές Ιστορίες: Από το φυσικό περιβάλλον στο ιστορικό τοπίο* έχει ως στόχο, αφ' ενός μεν την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα σεβασμού και προστασίας της φύσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς, αφ' ετέρου δε την κατανόηση της σχέσης αλληλεξάρτησης μεταξύ του φυσικού και του πολιτισμικού περιβάλλοντος.

Το πρόγραμμα εκπονείται από τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Παιδείας με την επιστημονική υποστήριξη του Κέντρου Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου του Αιγαίου, και εφαρμόζεται πιλοτικά για τα σχολικά έτη 1995-96 και 1996-97 στην Β' και την Γ' τάξη των Γυμνασίων του Νομού Κυκλάδων αντίστοιχα.

Στα πλαίσια του προγράμματος εκπονήθηκαν τριαντατρείς εργασίες από τις παιδαγωγικές ομάδες των συγκεκριμένων τάξεων καθοδηγούμενες από περισσότερους από ένα καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων. Με τον τρόπο αυτό επιτεύχθηκε η διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος και η μύηση των μαθητών στο συγκεκριμένο είδος έρευνας και μελέτης.

Ομάδα ερευνητών και επιστημονικών συνεργατών των δύο επιστημονικών φορέων υποστήριξε το έργο των εκπαιδευτικών, αποστέλλοντας βιβλιογραφία, μονογραφίες και άρθρα, στα σχολεία, ανάλογα με το θέμα επιλογής τους.

Ο βιβλιογραφικός κατάλογος που ακολουθεί σε καμμία περίπτωση δεν θα πρέπει να θεωρηθεί αυτόνομος, ανεξάρτητος και πλήρης, με την έννοια ότι αφορμή για την συγκρότησή του υπήρξαν οι εργασίες που προαναφέρθηκαν. Θεωρήσαμε σκόπιμο ο κατάλογος αυτός να δημοσιευθεί, καθώς πιστεύουμε ότι μπορεί να καλύψει τις ανάγκες περισσότερων παιδαγωγικών ομάδων, ή ακόμα και να δώσει την αφορμή για νέες ιδέες προς διαπραγμάτευση.

Στο πρώτο μέρος του καταλόγου παρατίθενται τίτλοι μονογραφιών ή άρθρων που αφορούν γενικότερα θέματα μεθοδολογικής προσέγγι-

σης της ιστορίας του τοπίου, ή θέματα που αφορούν στο φυσικό περιβάλλον και στη διαχείρισή του, τις ήπιες μορφές ενέργειας, καθώς και στην συνδυαστική αξιοποίηση των δεδομένων θετικών και ανθρωπιστικών επιστημών, στη μελέτη των δομικών στοιχείων του χώρου και στη διαχρονική προσέγγιση του τοπίου. Στο δεύτερο μέρος έχουν καταχωρηθεί τίτλοι που αφορούν την ιστορία, την αρχαιολογία και το φυσικό περιβάλλον του Αιγαίου και των Κυκλάδων, και ακολουθεί η επιμέρους κατά νησί βιβλιογραφία.

Το βιβλιογραφικό αυτό υλικό βρίσκεται υπό μορφή τράπεζας δεδομένων στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, η οποία διαρκώς εμπλουτίζεται με νέους τίτλους, και είναι προσιτή σε όλους όσους συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Λίνα Γ. Μενδώνη
Κέντρο Ελληνικής και
Ρωμαϊκής Αρχαιότητας,
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

3209. Mystakidis B.A., Η νήσος Σίκινος (και ανέκδοτον σιγίλλιον μονής εν αυτή), *Παρνασσός* 9, 1885, 401-13.
3210. Νίκας Κ., *Έκθεση αποτελεσμάτων δοκιμαστικών αντλήσεων στη νήσο Σίκινο, αδημοσίευτη έκθεση*, ΙΓΜΕ, Αθήνα 1980.
3211. Πασχάλης Δ., *Κυκλαδική βιβλιογραφία, Γ' Σίκινοσ-Σέριφος*, Αθήνα 1940.
3212. Peek W., *Inscripfen*, *AM* 59, 1934, 59.
3213. Ross L., *Αρχαιολογία της νήσου Σικίνου*, Αθήνα 1837.
3214. Thompson H.A. - Travlos J., The temple of Apollo Pythios on Sikinos, *AJA* 73, 1969.
3215. Tozer H., *The islands of the Aegean*, Οξφόρδη 1890, 78-93.
3216. Βεργίνης Σ., *Αι νήσοι Φολέγανδρος και Σίκινοσ φυσικογεωγραφικώς εξεταζόμεναι*, δ. δ., Παν/μιο Αθηνών-τμήμα Γεωλογίας, εργαστήριο Φυσικής Γεωγραφίας, Αθήνα 1973.
3217. *ΑΔ* 29, 1973-74, 867-882· *ΑΔ* 37, 1982, Β2, 367-373.

XXIV. ΣΙΦΝΟΣ

3218. Αλιπράντης Θ., *Εικόνες του Καθολικού της Ιεράς Μονής Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου Σίφνου*, *ΕΕΚΜ* 9, 1971-3, 39-50.
3219. Αλιπράντης Θ., *Εικόν παλαιολογείου τέχνης εν Σίφνω*, *ΕΕΒΣ* 42, 1975-1976, 230-33.
3220. Αλιπράντης Θ., *Θησαυροί της Σίφνου: Εικόνες των ναών και των μονών*, Αθήνα 1979.

3221. Ανδριώτης Ν. - Οικαλιώτης Ρ., *Βιβλιοθήκες της Σίφνου. Κατάλογος εντύπων. Οι βιβλιοθήκες της Ι.Μ. Βρύσης και του Γυμνασίου*, Αθήνα 1994.
3222. Ashton N.G., *Siphnos, ancient towers B.C.*, Αθήνα 1991.
3223. Bent J.T., On the gold and silver mines at Siphnos, *JHS* 6, 1895, 195-198.
3224. Brock J.K. - Mackworth-Young G., Excavations in Siphnos, *BSA* 44, 1949, 1-92.
3225. Χατζηπαναγιώτη Ι., Σιφναίοι αγγειοπλάστες στην Καρδάμενα της Κω, *Κυκλαδικά Θέματα* 6.31, 1989, τεύχος 31, 14-16.
3226. Daux G., Deux fragments de decrets à Siphnos, *Klio* 52, 67-72.
3227. Δάβη Ε., Γεωλογική κατασκευή της νήσου Σίφνου, *ΙΓΕΥ, Γεωλογικά και Γεωφυσικά Μελέται* 10, Νο 3, 1966, 159-220.
3228. Δεκαβάλλες Μ., Έκθεσις περί της νήσου Σίφνου, *Ημερολόγιο* 1889, Ερμούπολη 1889, 92-106.
3229. Δεμαθά Λ., Σχετικά με κάστρα, οικισμούς στις Κυκλάδες στην διάρκεια της Λατινοκρατίας. Το κάστρο της Σίφνου, *Αναστήλωση* 1984, 225-34.
3230. Dematha L., *Habitat et rapports socio-économiques à Sifnos. Deuxième moitié du XIXe - debut du XXe siècle*, 2, δακτ. δ. δ., Παρίσι 1992.
3231. Δεπάστας Απ., Ντοκουμέντο από την κατοχή της Σίφνου, *Κυκλαδικά Θέματα* 5.29, 1988, 276-278.
3232. Δραγάσης Ι., Αρχαιολογικά έρευναι εν Σίφνω, *ΠΑΕ* 1915, 96-107
3233. Δραγάσης Ι., Οι πύργοι οι επί των νήσων και ιδία της Σίφνου, *ΠΑΕ* 1920, 147-72.
3234. Δραγάσης Ι., Περί της εν Σίφνω ερέυνης και μελέτης των πύργων και ιδία της ακροπόλεως του Αγ. Νικήτα, *ΠΑΕ* 1922, 44-7.

3235. Δραγάτσης Ι., Έρευναι και μελέται εν Σίφνω, *ΠΑΕ* 1922-26, 123-25.
3236. Dragoumis F., Birds' observations on the island of Sifnos, *Bull. Hell. Orn. Soc.* 1, 1984, 6-11.
3237. Γκιών Κ.Ι., *Ιστορία της νήσου Σίφνου από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι των καθ' ημάς, μετά της περιγραφής των αρχαίων μεταλλείων χρυσού και αργύρου*, Σύρος 1876.
3238. Gropengiesser H., Siphnos, kap Agios Sostis. Keramische prähistorische Zeugnisse aus dem Gruben- und Hüttenrevier I, *AM* 101, 1986, 1-39.
3239. Gropengiesser H., Siphnos, kap Agios Sostis. Keramische prähistorische Zeugnisse aus dem Gruben- und Hüttenrevier II, *AM* 102, 1987, 1-54.
3240. Hauttecoeur H., *L' ile de Siphnos*, Βρυξέλλες 1892.
3241. Hohmann H., Ein Rundbau auf Sifnos Aspros Pirgos, *Antike Welt* 14.4, 1983, 27-38.
3242. Homolle T., Nouvelles remarques sur les Trésors de Cnide et Siphnos, *BCH* 22, 1898, 586-593.
3243. Homolle T., Les caryatides du trésor de Siphnos, *BCH* 24, 1900, 582-611.
3244. Καλογήρου Ο., Κατάλοιπες λέξεις από την Φραγκοκρατία στη Σίφνο, *Πρακτικά Τριημέρου Αιγαίου, Παρνασσός* 22, 1990, 263-65.
3245. Κανακάρης Α., Λαογραφικά της Σίφνου. Τραγούδια της αγάπης-νανουρίσματα, *ΕΕΚΜ* 7, 1968, 614-41.
3246. Καρούζος Χ., Αρχαϊκή κεφαλή λέοντος εν Σίφνω, *ΑΕ* 1937 Β, 599-603.
3247. Κωστόπουλος Δ., Σίφνος : το νησί ζει μόνο το καλοκαίρι, *Νέα Οικολογία* 67, 1990, 16-20.
3248. La Coste-Messelière P. de, Nouvelles remarques sur les frises siphniennes, *BCH* 68-69, 1944-45, 5-35.

3249. Μαλακατές Σ., *Χλωρίς Σίφνου*, Αθήνα 1933.
3250. Matha- Dematha N., *Habbitat et rapports socio- économiques à Sifnos. Deuxième moitié du XIXe- debut du XXe siècle*, δακτ. δ. δ., Παρίσι 1992.
3251. Μέρτζιος Κ., Μια διαθήκη εκ Σίφνου, *ΕΑΙΕΔ* 8, 1958, 103-111.
3252. Moore M., The West frieze of the Siphnian treasury: a new reconstruction, *BCH* 109, 1985, 131-156.
3253. Moussa G., *Siphnos, the potter's island*, Άμστερνταμ 1981.
3254. Newell E.T., *A hoard from Siphnos*, Νέα Υόρκη 1934.
3255. Noack F., Flach- und Hochrelief am Schatzhause der Siphnier in Delphi, *JDAI* 45, 1930, 191-97.
3256. Πασχάλης Δ., *Κυκλαδική βιβλιογραφία, 1: Σίφνος*, Αθήνα 1939.
3257. Πετρόπουλος Γ., Νομικά έγγραφα Σίφνου της συλλογής Γ. Μαριδάκη (1684-1835), *Μνημεία της Ελληνικής Ιστορίας*, 3.1, Αθήνα 1956.
3258. Φιλιππάκη Β., Η ακρόπολις του Αγ. Ανδρέου Σίφνου, *ΑΑΑ* 6.1, 1973, 93-103.
3259. Φιλιππάκη Β., Σίφνος - Ανασκαφές Ακρόπολη Αγ. Ανδρέα, *Έργον* 1975, 152-155· *Έργον* 1976, 141-146· *Έργον* 1977, 139-144· *Έργον* 1978, 51-52· *Έργον* 1979, 26-27· *Έργον* 1980, 39.
3260. Φιλιππάκη Β., Ανασκαφή ακροπόλεως Αγ. Ανδρέου Σίφνου, *ΠΑΕ* 1975 Α, 235-237· *ΠΑΕ* 1976 Β, 284-286· *ΠΑΕ* 1977 Β, 357-360· *ΠΑΕ* 1978, 192-194· *ΠΑΕ* 1979, 226-227· *ΠΑΕ* 1980, 287-88.
3261. Φιλιππάκης Μ., *Τοπωνύμια της Σίφνου*, Αθήνα 1989.
3262. Politis L., *Byzantine inscription from Sifnos*, Cambridge-Mass 1984.
3263. Ridgway B., The West frieze of the Siphnian treasury, *BCH* 86, 1962, 24-35.

3264. Sheedy K., An Archaic sphinx from Siphnos, *BSA* 83, 1988, 363-73.
3265. Sheedy K., Some observations on three examples of archaic sculpture found on Siphnos, *AM* 107, 1992, 107-117.
3266. Συμεωνίδης Σ., *Η Κυρία Βρυσιανή, ήγουν συμβολή εις την ιστορίαν της εν Σίφνω Ιεράς Μονής του Γενηθλίου της Θεοτόκου*, Αθήνα 1966.
3267. Συμεωνίδης Σ., *Η Κυρία Βρυσιανή. Τα νεώτερα ιστορικά στοιχεία*, Αθήνα 1981.
3268. Συμεωνίδης Σ., *Μοναστήρια της Σίφνου*, Αθήνα 1984.
3269. Συμεωνίδης Σ., Εγκλήματα στη Σίφνο του 1675, *Κυκλαδικά Θέματα* 1.5, 1984, 272-274.
3270. Συμεωνίδης Σ., Η εκκλησιαστική κατάσταση της ποτέ Λατινικής επισκοπής Κέας, Κύθνου και Σίφνου κατά το 1711, *Κυκλαδικά Θέματα* 4.21, 1987, 48-53.
3271. Συμεωνίδης Σ., Η "Ρητορική" στη Σίφνο κατά την Τουρκοκρατία και ο Άγ. Κωνσταντίνος Αρτέμωνος, *Κυκλαδικά Θέματα* 6.31, 1989, 33-36.
3272. Συμεωνίδης Σ., Μία προσφυγή του πρώην Βιδύνης Παΐσιου ενώπιον του Ειρηνοδικείου Σίφνου, *Κυκλαδικά Θέματα* 6.34, 1989, 168-171.
3273. Συμεωνίδης Σ., *Ιστορία της Σίφνου, από την προϊστορική εποχή μέχρι τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο*, Αθήνα 1990.
3274. Συμεωνίδης Σ., *Ιστορία του Αγ. Κωνσταντίνου Αρτέμωνος Σίφνου*, Αθήνα 1991.
3275. Συμεωνίδης Σ., Ανταρσία του πληρώματος της ορθόδοξης επισκοπής Σίφνου, *Σιφνιακά* 1, 1991, 61-79.
3276. Συμεωνίδης Σ., Δεκαπέντε προικώα έγγραφα Σίφνου, *Σιφνιακά* 1, 1991, 80-110.
3277. Συμεωνίδης Σ., Ανέκδοτα νομικά έγγραφα Σίφνου, *Σιφνιακά* 2, 1992, 103-140.

3278. Συμεωνίδης Σ., Ιερά πατριαρχική και σταυροπηγιακή μονή του Προφήτου Ηλίου επί τοποθεσία τω λόφω του Υψηλού των Βουνών της Σίφνου, *Σιφνιακά* 2, 1992, 21-101.
3279. Συμεωνίδης Σ., Πωλήσεις ακινήτων υπερχρέων οφειλετών, *Σιφνιακά* 3, 1993, 126-137.
3280. Συμεωνίδης Σ., Εκκλησιαστική ιστορία της Σίφνου, *Σιφνιακά* 4, 1994, 25-179.
3281. Συμεωνίδης Σ., Κοινωνία και παιδεία στη Σίφνο κατά την Τουρκοκρατία (1537- 1821), *Σιφνιακά* 5, 1995, 7- 166.
3282. Σίφνιοί τινες, *Η τριανδρία της Σίφνου* [εναντίον των Νικ. Χρυσόγελου, Ιω. και Κ. Προβελέγγιου] χ.τ. [1847].
3283. Σίφνος, Ανασκαφικές εργασίες στη Σίφνο, *ΠΑΕ* 1915, 39-40.
3284. Σπαθάρη-Μπεγλίτη Ε., *Οι αγγειοπλάστες της Σίφνου. Κοινωνική συγκρότηση, παραγωγή, μετακινήσεις*, Αθήνα 1989.
3285. Σφυρόερας Β., Έγγραφα της νήσου Σίφνου, 1785-1820, εκ της συλλογής Γ. Σ. Μαριδάκη, *Επετηρίς του Μεσαιωνικού Αρχείου της Ακαδημίας Αθηνών* 17, 1967, 5-44.
3286. Στάμου Θ., *Υποθαλάσσιες γεωφυσικές μετρήσεις σε αρχαίο ναύαγιο*, αδημοσίευτη έκθεση, ΙΓΜΕ 1991.
3287. Θεοφιλόπουλος Δ., *Κοιτασματολογική αναγνώριση νήσου Σίφνου*, αδημοσίευτη έκθεση, ΙΓΜΕ, Αθήνα 1981.
3288. Τρούλλος Α.Γ., *Ιστορικά και λαογραφικά σημειώματα Σίφνου*, Αθήνα 1956.
3289. Τρούλλος Α.Γ., *Σίφνος*, Αθήνα 1961.
3290. Τρούλλος Α.Γ., *Προσκύνημα στο μοναστήρι του Χρυσοστόμου Σίφνου*, Αθήνα 1962.
3291. Τρούλλος Α.Γ., *Σίφνος. Ιστορία, λαογραφία, ξενάγησις*, Αθήνα 1974.

3292. Τρούλλος Α.Γ., Οι φρουκτωριανοί πύργοι στην παλιά Σίφνο, *Κυκλαδικά Θέματα* 3.15, 1986, 143-46.
3293. Τρούλλος Α., Αντί της Σίφνου εξανδραποδισμός της Πάρου (1666), *Κυκλαδικά Θέματα* 3.16-17, 1986, 219-221.
3294. Τρούλλος Α.Γ., *Γυναίκες της παλιάς Σίφνου*, Πειραιάς 1988.
3295. Τρούλλος Α.Γ., Από τη γενιά των Πατριαρχέων βοσκών της Χερσονήσου Σίφνου, *Κυκλαδικά Θέματα* 5.25, 1988, 47-50.
3296. Τρούλλος Α.Γ., Κρητικά επίθετα στη Σίφνο, *Κυκλαδικά Θέματα* 6.31, 1989, 1989, 37-40.
3297. Τσελίκας Α., Κατάλογοι χειρογράφων: Μονή Ταξιαρχών Σερίφου, Μονή Βρύσης Σίφνου, *Μικροφωτογραφήσεις χειρογράφων και αρχείων*, τ. 1, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1978, 30-32.
3298. Τσελίκας Α., Παρθένιος Χαιρέτης, ένας αγνοημένος Κρητικός λόγιος στη Σίφνο (17ος αι.), *Τεύχη του Ε.Λ.Ι.Α.* 1, Αθήνα 1986, 21-48.
3399. Τζάκου Α., *Κεντρικοί οικισμοί της Σίφνου. Μορφή και εξέλιξη σε ένα παραδοσιακό σύστημα*, Αθήνα 1976.
3300. Τζάκου Α., *Σίφνος. Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική*, Αθήνα 1982.
3301. Τζάκου Α, Η Παναγία η Χρυσοπηγή Σίφνου, *Εκκλησίες στην Ελλάδα μετά την Άλωση*, 1, Αθήνα 1979, 237-44.
3302. Βακαλόπουλος Κ., Νέες ειδήσεις για τα νησιά Σύρα, Σάμο, Σίφνο και Νάξο στα 1828, *Μνημοσύνη* 6, 1976- 7, 257- 298.
3303. Βαλέτας Γ., *Η λογοτεχνική σχολή της Σίφνου. Ένας ολόφωτος αστερισμός των νεοελληνικών γραμμάτων*, Αθήνα 1969.
3304. Βιτάλης Φ., Ανέκδοτον σιγίλλιον του Πατριάρχου Κων/λεως Γρηγορίου Ε' περί της Ιεράς Μονής Βρίσεως Σίφνου, *Κυκλαδικά* 1.5, 1956, 229-235.

3305. Βιτάλης Φ., Προφήτης Ηλίας Υψηλός και Ιωάννης Θεολόγος του Μονγκού (δύο αρχαία μοναστήρια της Σίφνου), *EEKM* 5, 1965-66, 125-138.
3306. Βιτάλης Φ., Εν αξιόλογον χειρόγραφον της Σίφνου, *EEKM* 11, 1984, 559-574.
3307. Βιτάλης Φ., *Ο ιερός ναός της Παναγίας Κόγχης Αρτέμωνος Σίφνου*, Αθήνα 1985.
3308. Wagne G.A. - Weisgerber G., *Silber, Blei und Gold auf Sifnos: prähistorische und antike Metallproduction*, Bochum 1985.
3309. Young J.H., Ancient towers on the island of Siphnos, *AJA* 60, 1956, 51-55.
3310. *ΑΔ* 19, 1964, Β3, 420-435· *ΑΔ* 25, 1970, Β2, 423- 444· *ΑΔ* 27, 1972, Β2, 613-618· *ΑΔ* 32, 1977, Β2, 308-313· *ΑΔ* 33, 1978, 342-350· *ΑΔ* 34, 1979, Β2, 370-381· *ΑΔ* 35, 1980, Β2, 486-95· *ΑΔ* 36, 1981, Β2, 381-385· *ΑΔ* 37, 1982, Β2, 367-373· *ΑΔ* 38, 1983, Β2, 351-353· *ΑΔ* 43, 1988, Β2, 493-519.

XXV. ΣΥΡΟΣ

3311. Αβούρης Ν.Σ., Η Σύρος εις την Νεοελληνικήν Λογοτεχνίαν, *EEKM* 5, 1965-6, 443-88.
3312. Αβούρης Ν. Σ., Σύντομος Εκκλησιαστική Ιστορία της νήσου Σύρου, *EEKM* 6, 1967, 589-615.
3313. Αγριαντώνη Χ., Η θέση της Ερμούπολης στην ελληνική οικονομία τον 19ο αιώνα και οι παγίδες των πηγών, *Τα Ιστορικά* 1, 1983, 193-199.
3314. Αγριαντώνη Χ., Οι μετασχηματισμοί της βιομηχανικής δομής της Ερμούπολης τον 19ο αιώνα, *Ε.Μ.Ν.Ε., Πρακτικά του Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας "Η νεοελληνική πόλη"*, 2, Αθήνα 1985, 603-608.